

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön**
 Előfizetési ár:
 Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
 hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal
 mérsékelt áron számít fel.

Politikai erkölcsök.

Az ellenzéki pártok sajtóorganumaik az utóbbi időben mind egy nótát fújnak, azt, hogy: a nemzeti munkapárt kormánya a most megnyílt országgyűlés elé miért nem siet kész nemzeti munkaprogrammot terjeszteni s hogy e helyett ime, egyebet se tud ez a kormány, mint előállni a közös költségekhez megszámlálhatatlan milliók födözésének a követelésével.

Ezek a hangok, sajnos, nemcsak a mi politikai életünkben, de — ha politikai erkölcsről egyáltalán szólni lehet, erősen bele is ütköznek az erkölcsbe.

Ugy tetszik, az ellenzéki pártok és sajtóorganumaik azt hiszik, hogy a nagyközönség emlékezetéből már kiestek a közelmúlt szomorú eseményei. Ugy tetszik, ezek a sajtóorganumok olyannak képzelik a helyzetet, hogy az áldatlan koalíció kormányhatalma megszűnővén, most, hogy annak pártjai ellenzékké szorultak a nemzet itéletével, — hát éppen ott kezdhetik újból az ellenzékeskedést, ahol annak idején elhagyták. Ami közbül esik, az ő uralmuk gyászos négy esztendeje, az egyszerűen »nem gílt«, nem létezik.

Hogy az országkormányzásnak négy esztendejében a képviselőház jóformán tétlenségre volt kárthatva, hogy ami törvényeket alkottak is, mint a munkásbetegség-elvezési törvény, a végrehajtási novella, a beruházási törvény, az adóörvény, mind, mind két-balkezes alkotás s még ami valamelyest jó volna: az ingyenes népoktatásról szóló törvény, melynek az egész vonalon ez évi szeptember 1-én kellett volna életbe lépni, — a valóságban nem léphetett életbe, mert az eszközszorultán, melybe önmagukat és az országot behajszolták, a tandíjkárpótlásra semmi sem állt ez évben a közoktatásiügyi kormány rendelkezésére, e nélkül pedig azokat az iskolafentartó hatóságokat, amelyek iskoláikat részben tandíjból tartják fenn, lehetetlen az ingyenes oktatás behozatalára kényszeríteni és ezzel fennállásukat kockára vetni, — minderről az ellenzékre szorult pártok és sajtóorganumaik ma tudni nem akarnak, amikor — fél éves országkormányzás után követelik a nemzeti munkapárton és az annak kebeléből alkult kormányon a sürgős nemzeti munkát, vagyis mindannak helyrehozását, amit ők négy év alatt rom-

boltak, rosszat alkottak vagy elmulasztottak.

És felejtik, mert a nemzettel is felejtetni szeretnék, hogy azokat a megszámlálhatatlan milliókat, amiket ez a kormány a közös kiadások fedezésére a delegációtól követelni fog, — ezeknek az elköltését, a bosnyák anneksziót, a Dreanugtot, nem ennek a kormánynak, hanem nekik köszönheti az ország, mert ez a kormány e részben már *ő általuk teremtett* kész helyzetet talált és voltaképpen ma csak végrehajtója annak, ami a közösügyekben az ő uralmuk utolsó évében, az ő tudtukkal és beleegyezésükkel történt.

Már hirtelik, hogy az ellenzéki pártok bemennek a delegációba, bemeny a Justh-párt is. És ezt azzal okolják meg most, hogy szükségessé ott az ellenzék szigorú ellenőrzése. És itt megint felejtik, hogy hiszen ők a négy év alatt is, amíg a kormányhatalom a kezükben volt, — bemenetek a delegációba, kísérletet sem tettek arra az egész idő alatt, hogy ezt az általuk kiátkozott intézményt megdöntsék és annyira fázta akkor az ellenzéki ellenőrzéstől, hogy — bár határozottan kért legalább csak egy helyet bár — egyetlen egy helyet sem engedtek át abban az átkosnak mondott közösügy intézményben a sorikból kivált függetlenségi negyvennyolcas Szappanos-féle ellenzéki frakciónak.

Hja persze, *ők, mint ellenzék*, az más. Ugy képzelik a nemzetet, minamely még ma is beveszi ötöltük a régi, elavult adomát az ispánról és a parasztenenéről: »Hja h, paraszt, a más!« mondják és szinte halljuk már, mint fognak párthiveik a delegációban mennydörögni mindaz ellen, amit a közelmúltban — ők lévén kormányhatalmon — ők segítettek a közösügyekben csinálni és szinte látjuk, mint fognak magában a parlamentben is hajuknál előrangotot ürügyekkel, minden erejük megfeszítésével oda törekedni, hogy a parlament unproduktív legyen csak azért, hogy ők és sajtójuk annál telibb torokkal követelhessek a nemzeti munkát.

A régi magyar ellenzéki módszer az, amita lomtárból előszednek, a régi vértzet és fegyver, csak hogy — ma beroszódott és nem fog — a néplelken. Pedig arra akar hatással lenni.

Azt szeretné ismét a karmai közé keríteni. Azt szeretné ismét a jármába görnyeszteni, hogy szenvedéyleit felkorbácsolva, önös céljaira újból kizsákmányolhassa, kifosztogathassa hitéből, bizalmából.

Politikai erkölcs! Hijába vesztegetnénk erre szót velük vagy sajtójjukkal szemben. De azontúl is fölösleges munkát végeznénk ezzel. Az események ugyanúgy, ahogy egyszer lefolytak, sohasem ismétlődnek a történelemben, a nemzetek életében sem. A néplelek ma nem reagál, nem is reagálhat annak az ellenzéknek a veszkialtására, mely csak imént bizonyította be, a hatalomban bentülve, az országkormányzásra való képtelenségét; nem indul ezeknek az ellenzéki pártoknak sajtóbeli veszkialtásai után mikor tudja, hogy ugyanaz a sajtó a közelmúltban hozsánával üdvözölte mind azt a rosszat — mint kormányzati bölcseséget, ami rossz e pártok négy éves uralma alatt erre a szerencsétlen, a gyonhazaffyozott országra rászakadt.

Az erkölcs megmaradt a néplelekben, az okulás is. A politikai erkölcs, az az ellenzéki pártok és sajtóorganumaik kezén — kézen—közön — elikkadt.

— is. —

Városok karaktere. »Elodázhatatlannak tartjuk a városok szabad mozgását és erőteljesebb fejlődését biztosító városi törvény megalkotását.« Ezt mondotta a törvényhozás felirata, mely egyszersmint kimondta azt is, hogy a közigazgatás terén, az önkormányzat izmosítása mellett az állami befolyás kellő érvényesítésére is fog irányulni a törvényhozás működése.

Világos, hogy az országgyűlés többsége, mely ezen feliratot elfogadta, meggyőződött arról, hogy a magyar városoknak a jelenleg érvényben levő törvények nem engedtek elég szabad mozgást, aminek csak természetes következménye az, hogy a városok erőteljes fejlődést schol ki nem fejthettek. Nem tehettek azt meg még csak azok a városok sem, melyek gazdagon jövedelmezhető nagy vagyonok felett rendelkeznek.

Ezen tényekkel szemben mindenki, aki az ország közigazgatásáról komolyan gondolkozott, — a közigazgatás államosságát sürgette, egyrészt azt az elvet fogadva el helyesnek, hogy: ha a közigazgatást önkormányzati alapon meghagyjuk, az ország kormányzáért a kabinetnek teljes felelősséget

viselni képtelenség, másrészt azért, mert egészen a kegyetlenségig tehetetlennek és alárendeltnek láttuk az autonómia rendelkezése alatt álló közigazgatási tisztviselő helyzetét és működését.

Ezt a Grünwald Béla óta elfoglalt álláspontot megdöntő a nemzeti munkapárt állásfoglalása, mely első helyre teszi most magát az önkormányzat izmosítását és csak második helyen említi az állami befolyás kellő érvényesítésének szükségét.

Ez utóbbi szükségességet a nemzeti munkapárt a köz hivatali állások biztosításával véli teljesen kielégíthetőnek, — ami azt jelenti csupán, hogy az új közigazgatási törvények vagy kinevezett, vagy legalább is örökre megválasztott tisztviselőket fognak a közigazgatási életben rendszerezíteni.

Ezek szerint elképzelhető az, hogy a városok és a vármegyék ügyeit az állam által kinevezett tisztviselők vezik, akik közvetlenül a kormányznak tartoznak majd felelősséggel és hogy a tisztikar működéséért a mindenkor kormányznak egy-egy ekzsponense, a kormány képviselőjében viseli ezt a felelősséget az autonómiával szemben.

E szerint az autonómia tagjainak a tisztviselők működéséhez semmi közük sem volna, — maga az autonómia mindent egyenesen magától a kormánytól jogosult számonkérni. A kormány közvetlen felelőssége így decentralizáltatná.

Elképzelhető továbbá az, hogy örökre választott tisztviselők vezetik a városok és vármegyék ügyeit, akik közvetlenül az autonóm testületnek tartoznak felelősséggel és az állami befolyás jövőre is ügy érvényesülne, mint eddig érvényesült, hogy a főispán közvetlenül a városok, a vármegyék és a kormány között fölmerülő kérdések informatív jellegű elintézését.

Végül képzelhető egy harmadik forma, melyben az örökre megválasztott tisztviselők közvetlenül a kormányznak és nem az autonómiának tartoznának felelősséggel és az autonómia egyenesen a kormánytól s illetve ennek ekzsponensétől kérhetné számon a felelősséget.

Addig, amíg csak adminisztrációról van szó, akármelyik rendszer helyes, ha a tisztviselők működése egyénileg becsültes és feyelmezett. A vármegyénél akármelyik rendszer eredményes működés kifejtésére nyújt alkalmat; de abban a pillanatban, melyben arról van szó, hogy egy nagy törzsvagyon felett rendelkező város szabad mozgását és erőteljes fejlődését akarjuk lehetővé tenni, — ezt a várost az általános közigazgatási rendszer keretéből ki kell emelni, — mert ennek a városnak a háztartása és az egész adminisztrációja megköveteli, hogy ennek a nagy törzsvagyonnak a természetéhez simuljon, tehát kivételes törvények rendelkezése alatt álljon.

Más adminisztráció kell annak a városnak, melynek területén a rendes haszonvérteli jogok nyújtanak nagy jövedelmeket és más adminisztráció kell ott, ahol a városi törzsvagyon sikk birtokokból áll. Más adminisztráció kell az erdő, vagy más tulajdon felett rendelkező városokban és más ott, ahol a városi törzsvagyon gyárakból vagy gyógyforrásokból áll.

Igaz, hogy minden városnak csak egy célja lehet, az, hogy bármiből áll is ma a jövedelmező törzsvagyon, igyekezék a maga területén ezt a vagyont haszonvérteli joggá át-

változtatni. Vagyis mindennemű birtokot vagy gyógyforrást úgy kell értékessé tenni, hogy azok lassankint a népesség tulajdonába menjenek át és a lakosság szaporulása, a városi kényelem és intézmények folytonos fejlődése által, — a városi háztartás bevétele adókból, helypénzekből, köztintézmények jövedelméből, közlekedési és viágítási díjakból s csakis efélekből álljon. Az ideális állapot, amidőn a városnak nincsenek ingatlanai, hanem csak olyan intézményekből és adókból vannak jövedelmei, melyek a városias kényelem és fejlődés fokozására valók.

A szabadabb mozgást és az erőteljesebb fejlődést biztosító törvénynek, melyet a képviselőház megalkotni készül, arra kell alkalmazni, hogy a nagy vagyonok fölött rendelkező városok az ő vagyonaikat lassan, gondosan és biztosan ilyen haszonvételeket biztosító anyagi javakká átváltoztathassák.

Ezért minden városnak, mely most gazdag törzsvagyonnal rendelkezik, a törzsvagyon természetéhez és jövedelmező sajátosságaihoz simuló, alkalmazkodó külön háztartási törvényre van szüksége.

Ne szabályrendeletek, hanem szigorú törvények legyenek ezek, melyeknek rendelkezése beilleszkednék a maga természeté szerint ama kardinális elvekbe is, amelyekkel az autonómiát izmosítani és az állami befolyást okosan érvényesíteni lehet.

A kereskedők és az új törvények.

Az országgyűlést közelebb, de mindenesetre az 1911. év első felében két olyan törvényjavaslat fogja foglalkoztatni, amelyek a kereskedelmet nagyon közelről érdeklik, minélfogva szükséges, hogy e törvényjavaslatok sérelmes rendelkezéseinek elhárítása végett a kereskedők érdekképviselői idejében találjanak. Az egyik törvényjavaslat, amely már elkészült, a polgári pörrendtartás reformját tárgyalja, a másik, amely most készül, az élelmiszerhamisítás megtörlése ügyében fog szigorú rendszabályokat alkotni. Mindkét törvényjavaslat törvénynyelv választat, ha ezekről jól, a kereskedelem érdekében sérelme nélkül csinálják meg, mindenki — a kereskedők is — örömmel fogják üdvözölni, mert ki ne óhajtaná a pörök lefolytatásának egyszerűbbé, gyorsabbá és olcsóbbá tételét és ki ne örülne annak, ha az élelmiszerhamisítás terén vétekesek büntelmek büntetését elveszik s a tisztességes kereskedők a hamisítókkal szemben megvédhetnek?

Azokban a pörrendtartás reformjáról már tudjuk, hogy annak nemcsak jó, kívánatos, szükséges, hanem a kereskedelmi forgalom megbízható eredményező, a hitelnyújtó kereskedőknek anyagi jókat okozó, közvetve a hitel-pénzeség csökkenését szülő rendelkezései is vannak. A javaslat fontartja azonban a rendelkezőknek nagy részét, melyek az előzőleg közzétett tevézetben foglaltak, többek között megszünteti a kereskedelmi pörök eljárását, mellőzi a kereskedelmi pörökben a kereskedelmi ülnökök alkalmazását, eltörli a budapesti kereskedelmi és váltótörvénysszéket és megszünteti a könyvkövetelésre néve a könyvvezetés helyén számkönyvvel illetékességét. Hogy a kereskedők közt keletkező pörök ügyek a jövőben ne neveztessenek kereskedelmi pöröknek, ez ellen nem tiltakozunk, mert a fő az, — és ezt az új pörrendtartás rendelkezései általában véve lehetővé teszik — hogy a pörök gyorsan bonyolítottassanak le. Az elnevezés mellékes. A kereskedelmi ülnökök eltörlése e nem emelünk kifogást az esetben, ha a törvényben olyan rendelkezés vétetik föl, hogy ha a pörben va-

lamily kereskedelmi jogszokásra történik hivatkozás, az eljáró bíróság köteles az illetékes kereskedelmi kamara véleményét kikérni. A budapesti kereskedelmi és váltótörvénysszek elnevezése azonban határozottan sérelmes. Ugyancsak kereskedői érdekeket sért a könyvvezetési illetékesség megszüntetése is, amely azt jelenti, hogy a kereskedő arúadósát csak az annak lakhelyére néve illetékes bíróság bírhatja pörölheti, míg most minden, könyvkövetelésen alapuló pörben a könyvvezetés helyére néve illetékes bíróság itelezik. Ennek megváltoztatása óriási kavardást fog eledetni, számos könyvkövetelés eivesz, aruhitelviszta utalva levő számos ember nem kaphat majd s ez okból a kereskedelmi forgalom rendkívül lehangylik. Ennek a veszélynek elhárítása érdekében tehát mindent el kell követni, állandó és általános agitáció kell a mai törvény kérdéses pontjainak megváltoztatása ellen kifejténi, meggyőzve a fogyasztó közönséget is arról, hogy a reform megvalósítása neki — és pedig elsősorban és főleg neki lesz kárára. Evarjuk egyébként azokat a képviselőket, akik annak idején a kereskedelem és ipar barátainak vallottak magukat, hogy a törvényjavaslat kérdéses rendelkezése ellen a leghatározottabban állást fogadjanak.

A másik készülő felelő törvényjavaslat, mint mondtuk, az élelmiszerhamisításról szól. Ezt a javaslatot az igazságügyminiszter már az ősi hónapokban elvitatni akarja. A törvényjavaslat, az 1896. évi XLVI. t. c. kiterjesztésével, az élelmiszerhamisításnak tilalmát nemcsak a mezőgazdasági terményekre, de az összes élelmiszerekre és természetesen az italokra is kiterjesztés az abban kontempnált büntetések igen szigorúak lesznek, fogházban érés is kiszabható lesz, sőt súlyosabb esetekben az élelmiszerhamisításról is elidőltathó lesz. Hat-e az a megilleté helyes; az élelmiszerhamisításokat a tisztességes kereskedők fogják a legkevesebbé megsérteni. De egyről ne feledkezünk meg: oly intézkedéseknek a törvényben a társáról, amelyek biztosítékkal lesznek annak, hogy a bűnösök hegett artatlanok ne legyenek. Ilyen intézkedés volna, — amit a készülő törvénybe közvetlenül be kell venni — az, hogy ha a vizontelarusító kereskedő kimutatja, hogy a hamisítottat találta arut mely termelőtől vagy gyárosolt szerzte be és igazolja, hogy a beszerzett arut minden változtatás nélkül hozta foralomba, az ilyen kereskedő sem mint tettes, sem mint büntetés bűnéged vagy bűnpartolónem büntethető. Továbbá el kellene rendeni a törvénynek, hogy az ország centrumában olyan élelmiszervegyvizsgáló állomások létesítsendők amelyek a kereskedők által beküldött élelmiszereket ingyen tartoznak megvizsgálni és azokról szakvéleményt adni. Ezt a kereskedők joggal követelhetik. A törvényjavaslat tárgyalása folyamán nehéz azok módosítását keresztülvinni, most kell tehát tenni a vasat, amíg a javaslat csak készülőben van.

Ujdonságok.

Szentes, 1910. szeptember 29.

— Mindszent és a fogyasztási adóhérlét. Mindszentben éppen úgy, mint egyebütt bonyodalmak keletkeztek a fogyasztási adóhérlét körül, mert a kincstárt képviselő pénzügyigazgatóság ott is jóval magasabb hért köveilt a fogyasztási adóért, mint amennyit a község eddig fizetett. Minthogy a község eddig is nem nyereszkedés céljából hérléte ki a fogyasztási adót, hanem azért, hogy a közönséget a fölösleges zaklatásoktól

megkímélve, ezen munkájának maga is némi előnyét élvezze, — hogy a bérletet továbbra is megtarthassa, az előjáróság felátzott Budapestre, a pénzügyminiszter kéri, hogy a kincstár álljon el a többköveteléstől. A község előjáróságát a körület orsz. képviselője: Pallavicini György ögróf vezette a minisztériumba és eljárásának volt is eredménye, mert a minisztérium megengedte, hogy a községgel az eddigi feltételek mellett kötéssék meg a bérleti szerződés.

— **Elhalasztják az ujoncok bevonulását.** A most besorozott ujoncoknak október 6-án, illetve 7-én kellett volna katonákhoz kiképzésre és 3 éves szolgálatra bevonulniuk. A koleraveszedelm azonban gondolkozóba ejtette a hadvezetőséget, mert félni lehet, hogy egyes, már fertőzött vidékekről az ujoncok a veszedelmet behurcolják a kaszányákba. A közös hadügyminisztérium és a honvédelmi minisztérium egyes vidékekre nézve már ki is bocsátották a rendeletet, hogy az ujoncok egyelőre ne vonuljanak be és valószínű, hogy ezt a rendeletet rövidesen általánosítják, úgy, hogy az összes ujoncok bevonulását elhalasztják.

— **Egy elhanyagolt temető-út.** A városban most befejezésre jutó utcaburkolásokkal, az evangélikus és izraelita egyházközségek kivételével, a többi egyházközség temetőihez minden irányból műúton lehet eljutni s hogy a temetőkhöz vívő utak és utcák bekelekrtek az utcaburkolási programba, nagyon helyénvaló, mert temetkezés minden családban kerül felekezeti különbség nélkül és a halottas-kocsikat kivenni a főburkolás veszedelméből, — kötelesség. E tekintetben azonban a legtűrhetetlenebb volt az állapot, az ma is, a Villogó-utcának a Nagyvígyéren át, az evangélikus és izraelita temetőkhöz vívő szakaszán, ahol télvíz idején, különösen a keskeny nagyvígyéri töltésen a halottas kocsai annyira ki van téve a felborulás veszedelmének, hogy nem egyszer maga a gyalogsíkeret kénytelen, — az emberi kegyelet csúfjára, a kocsit két oldalra a felborulás ellen támogatni. Ezért, de azért is, mert a város külső kertjének jóformán egész forgalma, az országos vásárok külső állatvásárterének egy jelentékeny forgalma is ezen az útszakaszon bonyolódik le, — az evangélikus és izraelita egyházközségek együttes beadványt intéztek a polgármesterhez, a kérdéses utcáráz kiburkolását kérve, és hiszik, hogy a város ezt a jogos kérelmet teljesítve, a különben is csak néhány száz méter hosszú utcáráz még a télvíz, tehát a járhatatlan utak bekövetkezése előtt kiburkoltatja.

— **Kolerás időben.** A kolera fekete réme mindszerosabb gyűrűben veszi immár körül vármegyénket is, aminek területén azonban, szerencsére még csak egyetlenegy kolera-gyanús eset sem fordult elő. A velünk szomszédos Bács- és Torontál vármegyék területének több községében felütötte már fejét a fekete rém és Pestvármegye sem mentes már, mert hiszen Budapesten is nem egy felmerült gyanús esetben megállapították, hogy az illetők ázsiai kolerában szenvednek vagy haltak meg. Ilyen eljlesztő körülmények között a legszigorúbb óvintézkedésekre van szükség, hogy magunktól ezt a borzasztó veszedelmet távol tartsuk. A városi hatóság erélyes hangú felhívásban figyelmezteti a közönséget azoknak az egészségügyi óvintézkedéseknél megételére, amelyek a veszedelmet megelőzni hivatottak. A járványkórházat

is felszerelték, biztosokat is alkalmaztak, akik házról-házra járva ellenőrzik, mennyiben felelt meg a lakosság az előjáróság rendelkezéseinek és mert a veszedelemtől ha félni nem kell is, de ellene védekezni egyetemes kötelesség, — helyesen teszi a hatóság, ha a rendeletet légre nem hajtók ellen a legereyesebben lép fel és minden renitenskedőt szigorúan büntet.

— **Tömörkény viharkára.** Tömörkény község előjárósága összeállította az augusztus 31-ki romboló vihar által a községben okozott károk kimutatását. Kiténik az összeállításból, hogy az összes kár egynegyed millióra tehető. A község, mint erkölcsi testület kárát 10000 koronában állapították meg. Egyes polgárok kára eléri az 5000 koronát is. A károsultak háromszázhuszan vannak. A romboló vihar nyoma még ma is szomorú látványt nyújt. Sok ember kára azóta is szaporodott, mert sem pénze, sem anyagja nem lévén, a tető nélküli házak az azóta volt esőzésektől beázta s amit a vihar megkímélt, ez tette tönkre. Nélkülözést szenvednek a szegény károsultak különösen takarmány dolgában, mert ami volt, azt a vihar szétszórta. Így aztán mozgalom indult meg a községben, mely arra akarja kéri a Pallavicini-uradalmat, hogy a műrét harmadik kaszálását méltányos árárt engedje át a károsultaknak. Ha ebben célt nem érhetnek, akkor kénytelenek lesznek, még nagyobb kárukra a jószágaitkat potom áron is elvesztegetni.

— **Baleset a Mindszent úton.** Szojka Kálmán, a nagyfali kerületi országgyűlési képviselője a folyó hó 21-én alkonyatkor Vasárhelyről kocsin indult el a Mindszettel átellenes Kalapács-pusztai bérletére. Az építés alatt álló egyetlen úton azonban a lovai válamitól nekivadított és felborították a kocsit, mely össze-vissza tört. A kocsi volt képviselő azonban — szerencsére — csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett.

— **Szentesi lány öngyilkossága Mindszentben.** Gal Lajos mindszent kiskorcsmájában nemcsak italt, de szerelmet is mérnek. Ennek szolgálatában állt, mint elsőrangú vonzóerő Z a h r a d n i k Julianna 18 éves, állítólag szentesi születésű leány, aki a folyó hó 18-án éjjel szobájába visszavonulva, ott három csomag kénes gyufa előre elkészített oldatát, öngyilkos szándékkal megitta. A mérgegette hatását, mert a szerencsétlen teremtés, 3 nappi kínos szenvedés után a folyó hó 21-én meghalt. Az öngyilkosság oka az volna, hogy a leány előbbi tartózkodási helyéről. Nagykőrösről, egy ottani imádotjától levelet kapott, hogy menjen vissza. Ment volna is, — de egyfelől mint e páriák mind egyike, el volt adósodva s adóssága kifizetése nélkül nem szabadulhatott, másfelől meg az ú z l e t, melynek egyik fővonzóereje volt, nem igen bocsátotta. Az önmérgezése után történt kihallgatásakor azt vallotta, hogy a leány, akitől levelet kapott, feleségül akarta venni, de szülei ezt ellenzték. Ez keserítette el a kétségbeesésig, hogy életét elemészze.

— **Kisteleki virtus.** A napokban kisteleki legények fölött ítékezett a szegedi büntető bíróság. Hires vercedők a kisteleki parasztiúk, akik merő virtuskodásból is hamarost készek a kérésre is. A legutóbbi büntügy hősei: S i s á k Sándor, S i s á k József és P a p p Péter 1908. június havában B u k n i c z Pál és ennek Sándor nevű fiát a kisteleki Seiler-féle korcsmában összeszurkálták. Ezért vonta most felelősségre a törvényszék büntetőtanácsa a veszedelmes bicsekázókat. S i s á k József, aki most szolgálja katonáknál Polában a tengerészveit, egyenruhában állt a bírak elé. Ő volt az egyedüli a három közül, aki annyit beismert, hogy a kérdéses alkalommal egy bottal hadonászott, két társa mindent tagadott. A bíróság azon-

ban a kihallgatott számos tanú vallomása alapján beigazoltunk látta a súlyos testisértes büntetést és ezért mint tettestársakat, S i s á k Józsefet, aki még nem volt büntetve, hét hónapi, S i s á k Sándort és P a p p Pétert nyolc-nyolc hónapi börtönrre ítélte.

— **Öngyilkosság.** Molnár Erzsébet, H a l á s z Janos eszmadia-mester polgártársunk felesége az országos vásár után, hétlőn éjjel, mikor férje mély álomba merült, eltávozott hazulról s azóta minden fáradozás — hogy megtalálják, híjába való volt. Egy hétre az eltűnés után, mely a férjgel a legrosszabbat sejtette, S ó t i Isván halász a Sodrámpa közelében egy hullát fogott ki a Tiszából, amelyben — agnoskálás után H a l á s z Janosét ismerték fel. A szerencsétlen aszszonyt idegfej gyötörte, mely már többször vitte kétségbeesésbe, hogy életét elemészteni megkísérelje. Eddig ezt hozzatartozó éber figyelmek megakadályozta. De most végrehajtottá végetes tettét: a Tiszába ölte magát.

— **Halált okozó alvás.** A tömörkényi nagy vihar délutánján A m b r u s D. Mihály tömörkényi gazda az ottani vendégfőben időzött és unalomútszó erányában benyalkant néhány liter buckait. B á l i n t Jóska csanyteleki legény is ott decizgett s úgy megkívánta az öreg gazda tempóját, hogy ő is literre fogta az ivást. Persze, jól tisztított magukat mind a ketten, — aztán szóvita támadt köztük, amit B á l i n t Jóska azzal egyenlített ki, hogy megszurkálta az öreg gazda koponyáját, sőt — úgy mondják — nyakának egyik erét is elvágta. A gazda súlyos sérüléseit orvos foltozta-varrta össze, a legény ellen meg indult a bűnvádi eljárás. A gazda sérülései már szépen gyógyultak, mikor a folyó hó 17-én ebéd után szunyadozván, ezenközben a nyakán hegedő seb fölszakadt, s mire hozzátartozói észrevették, az öreg gazda már csaknem elvérzett. Állapota ekkor olyan súlyosra fordult, hogy behozták a szentesi kórházba, ahol azonban a leg gondosabb ápolás dacára meghalt. A m b r u s Mihály vagyonos gazda, egyik érdekes alakja volt Tömörkénynek. Jökedve semmi bajában el nem hagyta. Bar ritkán rugott ki a hámból, ha lakodalmakon a virtus kívánta, egy hordó sörnek, fél akó bornak egy maga is a nyakára hágtott úgy, hogy kutyabajja se volt tőle.

— **A kolera miatt.** Moholán a folyó hó 30-án lett volna az őszi országos vásár; a hires-vezetes búcsujáróhelyre, Máriapócsra pedig ilyenkor szoktak legtömegesebben zarándokolni a búcsúsok. A községi vásárt meg a hires búcsujáróhelyet most egy közös sorsba hozta össze a kolera, amely miatt a moholai vásártartást épp úgy betiltották, mint a máriapócsi búcsút.

— **Senki se féljen.** Aki fél, — tisztátalan, — nem jól táplálkozik, — roskedvű, — az kapja leghamarább a kolérát, ezt a csunya betegséget, aminek a terjedése ellen az iparos ifjak zenekara üdvös intézkedést tesz, amennyiben október 2-án, vasárnap este fél 8 órakor összegyűlelnek s a tisztaságáról ismert G y ö r i Sándor vendégfő nagyereményben, fennállása évfordulója alkalmával itt költi el vacsoráját és issza meg borocskáját, ami hogy tápláló s jó lesz, esküvel állítják a vendégfő éves kosztosai és ivó vendégei; s hogy a jó kedv se hiányozzék, muzsikál a banda szebbnél-szebb nótákat, amiknek díjmentes meghallgatására ez úton szólítja fel ismerőseit, kik közül sokan nejeikkel együtt igérték támogatni a zenekart, ezen kolera elleni védekezésében.

— **Forgorvos.** K o v á c s J. specialista a fogak és száj betegségeire, aki évek óta látogatja városunkat és itt szolid, kezeletével közkedveltségben áll, most rövid tartózkodásra ismét Szentesen időzik. A jóhírű forgorvos kéri mindazokat, akik segélyét igénybevenni akarják, hogy mielőbb sziveskedjenek el Petőfi-szállóbeli lakásán fe'keresni, miután egyes esetekben a végzendő műtétek hosszabb kezelet igényelnek.

— **Sürgőnymásoló könyvek,** — két kópiával, új patent. Igen ajánlatos a baromfival

kereskedőknek, 100 drb. blankettát tartalmaz. Továbbá számla és levélrendező, — minden rotnak és kereskedőnek szükséges. Szolid árak mellett kaphatók *Szilágyi Deső* könyv-kereskedésében, Petőfi-szalóda. Nagy raktár mindennemű papíros és írószerekben.

A meghülés

az az ajtó, amely a komoly betegségeket bebecsüjti, de a SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ becscüjti az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhetne.

A Scott-féle Emulsió

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülészok, szülék és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál mint az egészség megbízható támaszát.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb Egy eredeti üveg ára 2 K. 10 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Felíró szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

Varga Ignácznak

egyharmadrész (Sutleworth féle) **cséplőgépe eladó.** Értekezni lehet II. ker. Deák Ferencz-utca 44. szám alatt.

*****

Jakó Mária

női divat termébe **megérkeztek** legujabb divatú **párisi modell**

kalapok.

A m. t. hölgyközönség becses látogatását kérem. 3—1

*****

A Nagybánya-Borpataki

Jókai-forrás

ásványvizét,

mint kiváló gyógyvizet, nagyhírű klinikusok javasolják és alkalmazzák idült gyomor- és bélhurtnál, hurutos sárgaságnál, a légutak hurutos megbetegedéseinél, epekönnél és cukros húgyárnál. Gazdag lithium tartalmánál fogva gyógyító hatással bír a húgyutak hurutos bántalmánál, vesegyulladásnál, húgyfővénynél, húgy és vesekőnnél. — Mint élvezeti víz, a Jókai-forrás paratlan üdítő, égvényes, földes savanyú víz. — Jókai-forrás tisztán, borral vagy gyümölcszörppel élvezve, minden ásványvizet felülmúl.

Egyedüli elárúsító Szentésen Eislér Lajos kereskedő. 25—5

Szőlőoltványok

I. oszt. igen szép és dús gyökérzetű egy és két éves Rípária, Portális és Rupesztris-Monticola, alanyra oltva különféle bor és csemegefajtában. Köztük a «Csaba gyöngye», mely már július 20-án érett. Ezenkívül Rípária-Port. és Rup. Monticola sima és gyökeres alanyvesszők. Sima zöld oltványok és peronoszpora-mentes európai sima és gyökeres vesszők. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az

„Erzsébet-szőlőoltványtelep“

Tulajdonos: SCHMIDT MÁTYÁS.
Bogáros (Torontál megye). 5—1

A legjobb

Cserépkályhát

és

Takaréktűzhelyet

csak

MAZURA VILMOS

cserépkályha készítő készíti a vasútállomással szemben. 10—4

Szentés-Vidéki Takarékpénztár

szeptember 15-én Kossuth-ú. 8. szám a.

— UJ PALOTÁJÁBA KÖLTÖZIK. —

Folyósít és azonnal kifizet a legalacsonyabb kamattal mellett.

Váltó kölcsönöket
kezes mellett és egy aláírással.

Egyszerű kölcsönöket
betáblázás mellett az ingatlan érték $\frac{3}{4}$ részére jéig.

Törlesztéses kölcsönöket
10, 15, 23, 42 és 50 évre az ingatlan értékének 60 százalékáig.

Ovadékok
(kauciot) iparosoknak, kereskedőknek, vállalkozóknak készpénzben, betétkönyvekben vagy értékpapirokban.

Előleg (zálog) kölcsönöket
értékpapirokra, heti betét könyvekre, mindennemű árúkra és terményekre.

Folyó számla hitelt.

E L V Á L L A L J A :

Kölcsönök konvertálását
(egyesítésé) alacsonyabb kamattal mellett, illetékmentesen.

Betétek kamatoztatását
a legmagasabb kamattal mellett.

Tűz, jég, élet, baleset biztosítások minden nemét.

Birtokok parcellázását, adásvételét

Vállalkozók és iparosok vállalatainak finanszírozását.

Bank kölcsönök közvetítését.

18—3.

Mindennemű felvilágosítás díjtalan.